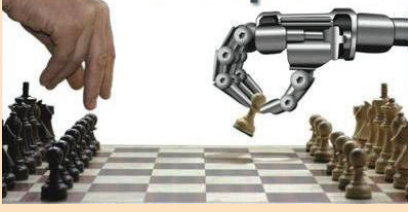

Satranç

A y b a r K a r a ç a y

Deep Fritz 4-2 Kramnik

İnsan-bilgisayar mücadelesinin sonuna mı gendi? Belki henüz değil ama üstünlük artık makinelerde. Elimize ilk geçen satranç programlarını hatırlıyorum da körleme bile yenmek mümkün olabiliyordu, üstelik şu anda izlenilmesi gereken stratejinin tam tersine, karmaşık konumlara girip oyun ortası hücum ve fedalarıyla. Ama günümüzde durum değişti, karışık konumlardan kaçınıp oyun sonunda şans arıyorsunuz. Aslında Kramnik genelde maç boyunca iyi performans sergiledi. Hatta tek hamlede matı göremeyip kaybettiği oyunda bir hamle öncesinde kazanç şansları bile olabiliirdi. Ne yazık ki 6. ve son partiye geldiğinde siyahlarla kazanmak zorundaydı ve risk aldı.

Deep Fritz-Kramnik [B86] Bonn 2006 1.e4 c5 2.Af3 d6 3.d4 cd4 4.Ad4 Af6 5.Ac3 a6 6.Fc4 e6 7.0-0 Fe7 8.Fb3 Vc7 9.Ke1 Ac6

10.Ke3!? Yenilik! Deep Fritz, Kramnik'in açılış kütüphanesinden çekinerek(!) teoriden çıkıyor. **10...0-0 11.Kg3 Şh8 12.Ac6 bc6 13.Ve2 a5 14.Fg5 Fa6 15.Vf3 Kab8 16.Ke1 c5 17.Ff4 Vb7 18.Fc1 Ag8!??** İnsanın plan yapma yeteneği bilgisayarın hesap gücüne karşı, hem de en üst seviyede, zirvede. Sonuç şaşırtıcı, yoksa Deep Fritz'in esprî anlayışı da mı var?

19.Ab1!! Olağanüstü! Gördüğüm en insani bilgisayar hamlesi, ama belki insan gücünün de ötesinde, şimdiden satranç tarihine kazandı. Aşırı hesap gücü sezilerimizin yerini alabilir mi? Ya da ilham denilen şeyin, örneğin müzikte? chessbase.com/newsdetail.asp?newsid=3522 **19...Ff6 20.c3 g6 21.Aa3! Vc6 22.Kh3 Fg7 23.Vg3 a4? 24.Fc2 Kb6?**

25.e5! de5 26.Ke5! Af6 27.Vh4 Vb7 28.Ke1 h5 29.Kf3 Ah7 30.Va4 Vc6 31.Vc6 Kc6 32.Fa4 Kb6 33.b3 Şg8 34.c4 Kd8 35.Ab5 Fb7 36.Kf3 Fh6 37.Ke5 Fc1 38.Kc1 Kc6 39.Ac3 Kc7 40.Fb5 Af8 41.Aa4 Kdc8 42.Kd1 Şg7 43.Kd6 f6 44.Ke2 e5 45.Ked2 g5 46.Ab6 Kb8 47.a4 1-0 Muthiş bir oyun. Ama makinelerin hala bazı zayıflıkları var ve perde daha inmedti. chessbase.com/newsdetail.asp?newsid=3524

David Bronstein (1924-2006): Dünya şampiyonu olamamış meşhur satranççılar deyince sayılabilecek çok isim var: Zukertort, Maroczy, Pillsbury, Tarrasch, Marshall, Schlechter, Charousek, Tartakower, Reti, Sultan Han, Rubinstein, Nimzovich, Reshevsky, Junge, Geller, Keres, Stein, Fine, Korchnoi, Ivanchuk, Leko... Ama içlerinde biri var ki çoğu şampiyona tercih ederim: David Bronstein. Şampiyonluk maçında Bronstein'a karşı gerideyken 23. oyunu zar zor kazanan Botvinnik, unvanını toplamda beraberlikle koruyabilmişti. Tek bir hamle yüzünden el değiştiren birçok dünya şampiyonluğu unvanı var. Bronstein, unvanı Sovyet üst yönetiminden gelen emirle kaybettiği yönündeki iddialar içinse "psikolojik baskılara direnir direnemek tamamen bana bağlıydı." diyerek spekülasyonları reddetmiştir. Baskılara boyun eğecek biri de değildi. 1976'da SSCB'den kaçarak Batı'ya sığınan Korchnoi'ya karşı Sovyet yönetiminin hazırladığı ortak mektubu imzalamayan birkaç büyükustadan biriydi. Bu yüzden büyükusta maaşı kesildi ve ağır yaptırımlar gördü. Belki de dünya şampiyonu olamamasının daha hayırlı olduğunu da söylemiştir: "Dünya şampiyonu olmak demek, satranç bürokrasisinin resmi formaliteleriyle dolu dünyasına girmek demektir. Karakterime hiç de uymayan bir pozisyon."

Bronstein-Botvinnik [A91] Moskova 1951 1.d4 e6 2.c4 f5 3.g3 Af6 4.Fg2 Fe7 5.Ac3 0-0 6.e3 d5 7.Age2 c6 8.b3 Ae4 9.0-0 Ad7 10.Fb2 Adf6 11.Vd3 g5 12.cd5 ed5 13.f3 Ac3 14.Fc3 g4 15.fg4 Ag4 16.Fh3 Ah6 17.Af4 Fd6 18.b4 a6 19.a4 Ve7 20.Ka1 b5 21.Fg2 Ag4 22.Fd2 Af6 23.Kb2 Fd7 24.Ka1 Ae4 25.Fe1 Kf8 26.Vb3 Şh8 27.Kba2 Vf8 28.Ad3 Kab8 29.ab5 ab5 30.Ka7 Ke7 31.Ae5 Fe8

32.g4!! fg4 33.Fe4 de4 34.Fh4 Ke5 35.de5 Fe5 36.Kf1 Vg8 [36...Vh6 37.Kf5] 37.Fg3! Fg7 38.Vg8 1-0

Zita-Bronstein [E67] Prag 1946 1.c4 e5 2.Ac3 Af6 3.Af3 d6 4.d4 Abd7 5.g3 g6 6.Fg2 Fg7 7.0-0 0-0 8.b3 c6 9.Fb2 Ke8 10.e4 ed4 11.Ad4 Vb6 12.Vd2 Ac5 13.Kfe1 a5 14.Kab1 a4 15.Fa1 ab3 16.ab3 Ag4 17.h3

17...Ka1!! 18.Ka1 Af2! 19.Ke3 [19.Vf2 Ad3 20.Vd2 Ae1 21.Kd1 Fh3; 19.Şf2 Ab3] 19...Ah3 20.Şh2 Af2 21.Kf3 Ace4 22.Vf4 Ag4 23.Şh1 f5 24.Ae4 Ke4 25.Vd6 Kd4 26.Vb8 Kd8 27.Ka8 Fe5 28.Va7 Vb4 29.Vg1 Vf8 30.Fh3 Vh6 0-1

Bronstein-Kotov [B17] Moskova 1946 1.e4 c6 2.d4 d5 3.Ac3 de4 4.Ae4 Ad7 5.Af3 Agf6 6.Ac3 e6 7.Fd3 Fe7 8.0-0 c5 9.Ve2 cd4 10.Ad4 0-0 11.Fg5 Ac5 12.Kad1 Ad3 13.Kd3 Vc7 14.Adb5 Vc6 15.Kfd1 b6 16.Ad4 Vc7 17.Kg3 Şh8 18.Acb5 Vb7 19.Ve5 a6 20.Ac3 Ad7 21.Fh6! 1-0

Bronstein-Geller [E27] Moskova 1961 1.d4 Af6 2.c4 e6 3.Ac3 Fb4 4.a3 Fc3 5.bc3 0-0 6.f3 d5 7.cd5 ed5 8.e3 Ff5 9.Ae2 Abd7 10.Af4 c5 11.Fd3 Fd3 12.Vd3 Ke8 13.0-0 Kc8 14.Kb1 Va5 15.Kb7 Ab6 16.g4 h6 17.h4 cd4 18.g5 de3 19.gf6 Kc3 20.Vg6! fg6 21.Kg7 1-0

Bronstein-Uhlmann [A08] Moskova 1971 1.e4 e6 2.d3 d5 3.Ad2 Af6 4.Ag3 c5 5.g3 Ac6 6.Fg2 Fe7 7.0-0 0-0 8.Ke1 b5 9.e5 Ad7 10.Af1 a5 11.h4 b4 12.Ff4 Fa6 13.Ag5 Ve8 14.Vg4 a4 15.Axe6! 1-0 Bronstein'in dünyanın en önde gelen satranççılarına tereyağından kıl çeker gibi attığı minyatürler hep hatırlanacak. Ama daha da önemli centilmenliği ve sportmenliği yeni kuşaklara daima örnek olacak.

